

A gyimesi csángók barátja

Szász Ágnes portréja

Elöttem sötét volt az út, hiszen az éj közepe felé járt. A hold fátyolosan világított, s a hegyek sötét sziluettje között Hidegségpatakára igyekeztem a Boglárka Panzióba, már mint visszatérő vendég, akit ott várnak, méghozzá szeretettel. Másnap le is szidtak: mit gyaloglok én egyedül éjszaka, jöhet kutya, medve, de én egy fia lélekkel sem találkoztam az út alatt. Viszont szívemben őrzöm az embereket, mint a Gyimest magát is, ahol valószínűtlenül zöld a fű és valószínűtlenül az élet is. Kicsi tündérország. A Kárpátokon túli gyimesi települések őrzik hagyományait, szépen beszélnek a nyelvet („édesanyám elcagta” – ilyeneket lehet hallani), sok a gyermek is. Hidegségpataka egy nagy utcájában több általános iskola is van.

Erre jöttek ide Szász Ágnesék, sokaknak csak Ági néniék. A Marosvásárhely mellől származó tanár ott vett meg egy csángó házat, azt átépítve alakította ki családi panzióját. Nem véletlen, hogy a házba csak cipő nélkül szabad

belépni, mert padlója telis-tele van szép szőttes szőnyegekkel, de minden ilyen: természetes kék tálalók, cserépkályha, vallásos képek, cserépedények, pajta, kemence. Ági néni és családja is részt vesz a főzésben, kiszolgálásban, néhány helyi asszonymunkát adva.

Ági néni nemcsak a panziót üzemelteti, a helyiekkel is foglalkozik. Sokaknak egy-egy konkrét ügyekben anyagilag is segít, másrészt külön foglalkozik a gyerekekkel. Ez nem áll tőle távol, hosszú évekig tanított a tordasi iskolában. Beszélget a helyiekkel, s ha valamelyik családban tehetséges gyerek van, igyekszik beiskoláztatni, segít a felvételre készüléskor is. A legtöbbször a biztatás a lényeg: rá tudja-e venni a gyerekeket és szüleiket, hogy érdemes. Néhány éve nyolc csángó gyereket küldtek Nagyenyedre az óvó/tanító képzőbe, akik azóta már gyakorlaton is részt vettek: többen Csíkszeredába, néhányan pedig Gyimesközéplokra jelentkeztek.

Ági néninek nincs könnyű dolga: sokszor néz szembe nemcsak szegénységgel, tudatlansággal, hanem konoksággal és értetlenséggel is. Nehéz motiválni egy olyan társadalom gyermekeit, amelyben évszázadok óta más életformát éltek. Egyébként szép és idilli ez a kívülről nézőknak inkább skanzenszerű lét, ahol a földnek, a fűnek, a fának mindennél nagyobb értéke van, ahogyan az állatoknak és magának a munkának is. Ennek az életformának a megmutatása, megélése is szerepel Ági néni programjaiban, amelynek szintén a panzió ad keretet. Néhány magyarországi osztály pályázatokból és a szülők hozzájárulásával részt vehetett már ilyen táborban. Bízást mondhatni, hogy életre szóló élmény ez. Különösen, mivel Ági néni együtt él meg mindent a diákokkal: bócot (puliszkgombóc juhtúróval töltve) gyúrnak és sütnek, kirándulnak a kalyibákhoz, vagy felfedezik az udvaron felállított jurtát.